Krzyżówka panoramiczna nr 4

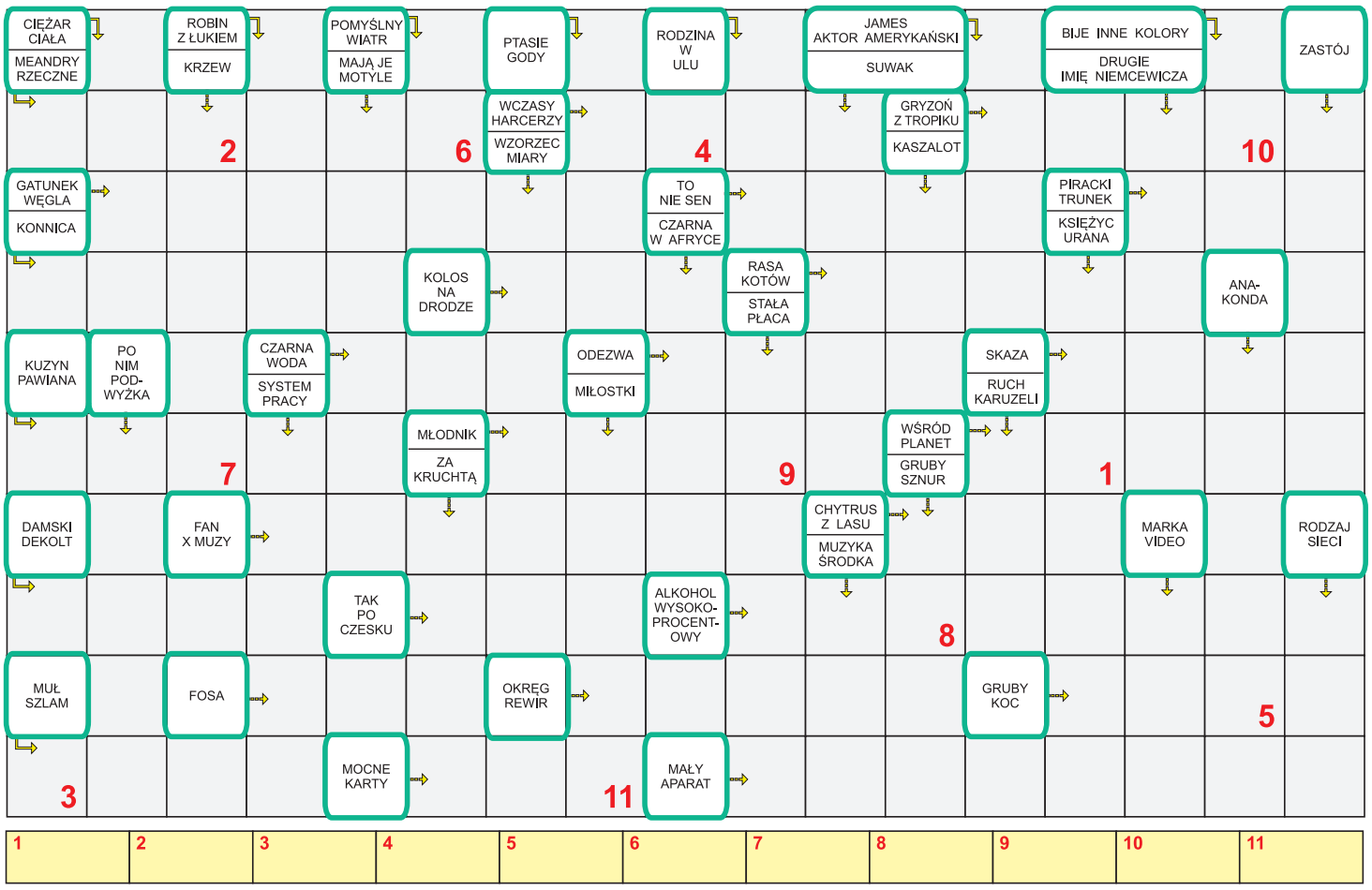

Litery z pól ponumerowanych od 1 do 11 dadzą rozwiązanie krzyżówki, które prosimy nadsyłać na adres naszej redakcji. Wśród autorów poprawnych rozwiązań rozlosujemy nagrodę.

Rozwiązanie poprzedniej krzyżówki brzmi: **„MODERNIZACJA”.**
Nagrodę wylosowała: **BARBARA WCISŁO Z KATOWIC.**

PIWO PRZEZ WIEKI

Historia złotego napoju

Historia piwa na naszych ziemiach sięga, jak można wnosić na podstawie źródeł, którymi dysponujemy, początków polskiej państwowości. Najstarszym dokumentem, który informuje o obecności piwa w kraju nad Wisłą, jest kronika biskupa merseburskiego Thietmara z przełomu IX i X wieku, gdzie wśród wielu ciekawostek historycznych znajdziemy także wzmiankę o tym, że ze względu na swoje wielkie zamiłowanie do piwa król Bolesław Chrobry nazywany był piwoszem (Tragbier).

Piwo nie było jednak napojem królewskim – pito je i warzono powszechnie, w odróżnieniu od np. wina, o czym w dużej mierze zadecydował klimat. Średniowieczny historyk dziejów Polski Jan Długosz tak o tym pisze w swych „Rocznikach, czyli kronikach sławnego Królestwa Polskiego”: „Wina i oliwy kraj ten dla ostrego północnego zimna nie ma”. W innym miejscu uznaje jednak za stosowne zauważyć, że na tle ówczesnych trunków polskie piwo zdecydowanie się wyróżniało: „Ma (…) kraj polski napój warzony z pszenicy, chmielu i wody, po polsku piwem zwany; a gdy nic nadeń lepszego do pokrzepienia ciała, jest nie tylko rozkoszy mieszkańców, lecz i cudzoziemców wybornym smakiem więcej niż w innych krajach zachwyca”.

ARCHIWUM

PRAWO PIWNE

Rozwój gospodarczy miast w średniowieczu spowodował, że wzrosła także produkcja piwa, którą przenoszono stopniowo z domów do młynów, a następnie browarów. Do czasu gdy nie powstały związki cechowe trudniące się produkcją piwa, browar mógł założyć w zasadzie każdy obywatel miasta, który miał dość pieniędzy. Z początku nie wymagano także jakichkolwiek dokumentów, które potwierdzałyby kwalifikacje potencjalnego browarnika. Z czasem jednak coraz istotniejszą rolę zaczęły odgrywać rady miejskie i tworzone przez nie prawodawstwo – zaczęto więc określać ceny piwa oraz wynagrodzenie piwowarów. Rady powoływały także specjalnych mierników, którzy mieli za zadanie odmierzać odpowiednie ilości zboża, słodu oraz już gotowego piwa. Jedno z istotnych zadań rad polegało również na określaniu kar dla nieuczciwych piwowarów, a te nie należały wcale do lekkich – np. za oszustwo dotyczące ilości bądź jakości trunku groził zakaz wykonywania zawodu na pół roku. Inny częsty proceder polegał na dolewaniu do piwa wody (w Poznaniu tego typu nadużycie nazywano „zalewkami”).

WCZORAJ I DZIŚ

Od XVIII w. zaczęto traktować piwo z coraz mniejszym szacunkiem, postrzegając je jako napój dla pospólstwa i zastępując innymi trunkami (nie bez znaczenia były tutaj zapewne wpływy kultury francuskiej, którym Polska zaczęła wówczas ulegać). Kolejne wojny znacznie uszczupliły liczbę browarów na ziemiach polskich, zaś niewielkie dostawy jęczmienia spowodowały obniżenie się jakości trunku, a w konsekwencji – spadek spożycia. Po II wojnie światowej piwo było już niezbyt popularnym trunkiem, którym raczono się zwykle latem w tzw. kioskach piwnych. Kultura piwa, czyli napoju z długą i bogatą tradycją, uległa więc u nas stopniowej degradacji. Sytuacja zaczęła się zmieniać dopiero na początku lat 90. – za sprawą gospodarki wolnorynkowej, prywatyzacji browarów czy wprowadzenia nowych technologii produkcji jakość polskich piw zdecydowanie się polepszyła. Powoli rozkwita także kultura picia, choć nie ulega wątpliwości, że czeka nas jeszcze sporo pracy, by przywrócić dawną wielkość polskiego browarnictwa.

MACIEJ RZEPECKI

KALEJDOSKOP WYDARZEŃ

To i owo

PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIE W CZWARTYM KWARTALE 2012 ROKU WYNIOSŁO 3690,3 ZŁ, CO OZNACZA WZROST W UJĘCIU ROCZNYM O 2,9 PROC., ZAŚ W UJĘCIU KWARTALNYM O 5,1 PROC. – PODAŁ GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY. Przeciętne wynagrodzenie w gospodarce narodowej w 2012 roku wyniosło 3521,67 zł i jest to o 3,6 proc. więcej rok do roku. Natomiast ceny towarów i usług najbardziej wzrosły na Warmii i Mazurach oraz na Podkarpaciu – o 4,1 proc., a także w województwach wielkopolskim i świętokrzyskim, gdzie inflacja wyniosła 4 proc. Najniższą inflację – na poziomie 3,3 proc. – odnotowano na Śląsku.

W 2012 ROKU PAŃSTWOWA INSPEKCJA PRACY ODNOTOWAŁA WZROST DO 107,6 TYS. Z 71,5 TYS. ZAREJESTROWANYCH W 2011 ROKU PRZYPADKÓW NIEWYPŁACANIA PENSJI. Kwota niewypłaconych należności z tytułu wynagrodzeń i innych świadczeń wzrosła ze 138,8 mln zł w 2011 roku do 229,8 mln zł w 2012 roku. Wzrosła również liczba pracodawców niewypłacających pensji – do 2,9 tys.

POLSCY PRACOWNICY ZMIENIAJĄ MIEJSCA PRACY. Z opublikowanego sondażu CBOS wynika, że w ciągu ostatnich pięciu lat co najmniej raz firmę zmieniła co trzecia osoba (31 proc.), nie jest to jednak skutek rosnącej mobilności zawodowej, ale tego, że w kryzysie stracili pracę i musieli szukać nowego zajęcia. Zaledwie 16 proc. ankietowanych zamierza w najbliższym czasie z własnej woli zmienić pracę, a na obecnym stanowisku zamierza pozostać 60 proc. Miejsce zatrudnienia zmieniali przede wszystkim najmłodsi pracownicy, najczęściej zatrudnieni na umowy o pracę na czas określony. Pracę zmieniają także ci, którzy zarabiają mało. Około 40 proc. ankietowanych zadeklarowało, że zmienili pracę, bo w nowej zaoferowano im wyższe zarobki.

LICZBA ZAREJESTROWANYCH BEZROBOTNYCH W URZĘDACH PRACY W KOŃCU WRZEŚNIA 2012 R. WYNIOSŁA 1979 TYS. OSÓB (w tym 1056,1 tys. kobiet) i była wyższa od odnotowanej w końcu poprzedniego kwartału o 14,5 tys. osób (tj. o 0,7 proc.) oraz wyższa o 117,3 tys. osób (o 6,3 proc.) w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku. Największa stopa długotrwałego bezrobocia w 2012 r. była w województwach kujawsko-pomorskim i warmińsko-mazurskim. Wzrost liczby bezrobotnych odnotowano w 11 województwach, przy czym najbardziej znaczący był on w województwach mazowieckim (o 2,2 proc.), śląskim (o 1,9 proc.) i małopolskim (o 1,8 proc.). Natomiast spadek liczby bezrobotnych odnotowano w 5 województwach, największy w łódzkim – o 0,9 proc.

DWUTYGODNIK
Nowy Górnik
PISMO SPOŁECZNO-ZAWODOWE ŚRODOWISKA GÓRNICZEGO

REDAKTOR NACZELNA: **Hanna Krzyżowska**
Redaguje zespół
ADRES REDAKCJI:
40-749 Katowice, ul. Bł. ks. St. Kubisty 47,
tel. 32 255 23 54; tel. 500 27 88 66
E-MAIL: ***gornik1@wp.pl;*** **www.nowygornik.pl**
WYDAWCA: **Oficyna Wydawnicza „Górnik”,**
40-749 Katowice, ul. Bł. ks. St. Kubisty 47
DRUK: **POLSKAPRESSE Sp. z o.o., Sosnowiec**

Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada. Redakcja nie zwraca niezamówionych materiałów, zastrzega sobie prawo ich redagowania i skracania.